

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben hűtés korva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 Szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kizárólag visszafizetés
 vagy megfizetésére nem vállal felelősséget.

Hirdetéseket és hirdetőket a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 6 fillér.

NAGYVÁRAD, május 31.

A vádlottak padján.

(K. Ö.) Az az agitáció, melyet a magyar szociáldemokraták a cselédtörvényjavaslat ellen indítottak, csufos felsüléssel végződött. A puska, mint mondani szokás, visszafelé sült el. Mert utóvégre sok mindenfelét meg lehet szokni és minél többször lesz ugyanaz az egy dolog feltálatva, annál kevésbé izgatja, de, de amit a magyar szociáldemokraták kapcsolatosan a cselédtörvényjavaslattal tettek, felül mul minden politikai tisztességet és csak saját — állam és társadalom — gyengeségünkre vallana, ha ezt szó nélkül tűrnék. Mert ha van Isten, vallás és haza és ezekhez lelünk minden érzésével ragaszkodnunk kell, akkor kérlelhetetlen irtó háborút kell indítanunk azok ellen, a kik a nemzet lelkéből ezeket a fogalmakat kiirtani akarják. Pedig a szociáldemokrácia ezt teszi De hát akkor miye marad az embernek!

A magyar nemzetköziesekkel régen tisztában voltunk. Most Mezőfi és az ujjászervezetek kerültek a vádlottak padjára.

Mezőfi és pártja állandóan úgy viselkedett, mintha Isten tudja mennyire a szíven feküdnék a haza sorsa. Ezzel az eljárással még a hatóságok bizonyos jó-

indulatát is sikerült megnyernie. Azt gondoltuk, hogy Mezőfi pártjával ellensúlyozza majd a nemzetközies elhatalmasodását. Kapóra jött a cselédtörvény. Ennek tárgyalása folyamán kisült, hogy Mezőfiék egy gyékényen árulnak a nemzetköziesekkel. Lapjaikban ép úgy hirdetik a vallástalanságot és hazafiatlanságot, mint a nemzetköziesek és hivatkozást ép úgy bele akarják lovalni egy általános sztrájkba, mint a nemzetköziesek.

Érdemes-e rájuk cáfolni azzal, hogy a véresszájú Bebel a német hazafiságot proklamálta, mint elengedhetetlen erényét a német szociáldemokratáknak. Vajjon tanulnak-e abból a magyar szociálisták, ha bebizonyítjuk nekik, hogy a manheimi pártgyűlésen a tömegsztrájkot lefújták és a békés előrehaladás politikáját hirdették Bebeék. Nem hisszük, hogy ebből a magyar elvárások tanulnának, mert a vaknak hiába beszélünk a színekről.

Nekünk különben az az impresszió, hogy a magyar szociálisták nem állanak sem a tudományos, sem a gyakorlati szociálisták talaján. Politikájuk arra irányul, hogy a vezérek jól megélhessenek és a pártlapok jól jövedelmezzenek. Ez azonban sem társadalmi, sem nemzeti érdek.

Aki istentelenséget és hazafiatlanságot predikál, azt üldözni kell. Aki nemzeti szociális politikát követ, legyen az akár Mezőfi is, azt támogatjuk. Csak a

mi szociálistáink süketek, akár a dürrögő fajt, mikor arról van szó, hogy meghallják azokat az intő szavakat, melyeket a külföldi szociálisták feléje kiált. A tudományos szociálisták csődöt mondtak. Marx theorái megbuktak. Következik a revizionizmus. Marx, Bebel, Liebknecht, Kautzky napja leáldozóban van, Bernstein, Vollmar, Elm, David, Auer stb. napja kelőben. Az erfurti program a lomtárba kerül, az ortodoxizmus helyet ad a revizionizmusnak. A rossz alapokra felépült alkotmány összedül és az utópiák lekerülnek a napirendről.

Magyar szociálistáinknak még sokat kell tanulniuk, hogy másnak tekintsük őket, mint közönséges rendbontóknak. A cselédtörvényjavaslat pedig újból meggyőzött bennünket arról, hogy veszedelmes ellenséggel van dolgunk, mely kieméletet nem érdemel.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 31.

Elnök: Justh Gyula.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök: Jelenti, hogy Kaufmann Géza nevét Csolira magyarosította. (Éljenzés.)

Hótsy Pál: A pénzügyi bizottság jelentését terjeszti be a koronázási jubileum ünnepére

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Híres kártyások.

Raymond, a híres hamis kártyás Andreasnak kortársa, cimborája volt, szintén hamiskártyás, akit Andreas vezetett be a kozákság elemeibe. Az első ilyen kísérletén csufosan rajta- vesztett, rajtakapták. Ez egy párisi klubban történt, amelynek a helyiségei az első emeleten voltak. Mikor a klubtagok rájöttek arra, hogy Raymond csal, megragadták és ki akarták dobni az ablakon.

— Egy pillanatra — könyörgött Raymond. Visszaadok minden pénzt, csak az életemnek írgalmazzanak. Ott van a pénz az asztalon, a tárcában, osztozzanak meg rajta, még az én pénzemet is megtérthatják, csak ne bántsanak.

— Helyes, — mondta erre valaki — de akkor rendőrt hívunk.

Elküldtek a rendőrt. Raymond, aki a nyitott ablaknál állt, nem sokáig habozott, hanem kiugrott az ablakon. Elsett, de csakhamar föl-

kelt és sántikálva tovább futott. A klub tagjai csodálkozva meredtek egymásra, majd megvizsgálták abban a tudatban, hogy a pénz ott maradt. Mindenki bejelentette a veszteségét, a főnmaradó pénzt pedig közös határozattal a szegényeknek akarták juttatni.

Az igazi meglepetés azonban csak akkor következett be, amikor Raymond pénztárcáját kinyitották. A tárca üres volt, Raymond, még mielőtt rajtakapták, bölcs óvatosságból egy ugyanolyan üressel helyettesítette a duzzadó másikat.

Ez a kis lecke, az első emeletről való kiugrás mindörökké emlékezetes maradt Raymond-nak. Nem abban az értelemben, hogy azontul nem kártyázott többé hamisan, hanem úgy, hogy soha többé rajta nem kapták. Bámulatos ügyességét előkelő megjelenése és modora leplezte, soha senki sem gyanította, hogy ez a szép szakállu finom ur a legveszedelmesebb sipista.

Raymond csakhamar csinos vagyont kártyázott össze magának és ezzel a vagyonnal azután igen szerencsétlenül operált. A föltétlenül

jövedelmező hamis játékot abbahagyta és ahelyett a rulet-re és a trente et quarantera vetette magát. Hamburgban, Spaaban játszott váltakozó szerencsével, eleinte nagy összegeket nyert, de azután mindent visszaadott és ráadásul még a saját pénzét is elvesztette. Borzasztó nyomorba jutott, de minthogy alapjában becsületes lélek volt, az egyszer abbahagyott hamis játékához nem akart többé visszatérni. Inkább koplalt. Ugy tengette az életét játékbankról-játékbankra vándorolva, mindenütt diskrét kölcsönöket kérve a szerencsés nyerőktől, akiket még a régi jó időkben ismert. Ezt a pénzt azután nyomban elvesztette a ruletten, mert a szerencsétlennek valami »szisztémája« volt, amelyet csalhatatlannak itéli és amely sohasem hozta vissza a pénzét.

Robert Houdin, a híres francia bűvész, aki a hamis kártyásokról könyvet írt, Raymond élettörténetét is megírta. Elmondja, hogy számtalanszor találkozott vele és számtalanszor segített rajta kisebb-nagyobb kölcsönökkel. Egyszer azután végleg elvesztette Raymond nyomát és már meg is feledkezett róla, amikor egy

**Az érmelléki Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság
 borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.**

UJDONSÁGOK.

Urnep a templomokban.

Urnepján, az Oltáriszentség legmagasztosabb ünnepén nagy egyházi pompával tartották meg az isteni tiszteletet a székesegyházban. Az időjárás kedvező volt s rengeteg közönség vonult ki a templomba. A József ezred diszszázada a zenekarral a püspöki palota előtt állott fel. A négy lombátor közül kettő a káptalan-soron, egy a püspöki kert és egy a püspöki székház kapujában. Az ünnepélyes szent misét *Fetser Antal* felsz. püspök végezte, dr. *Karsch Lollion* kanonok pedig remek egyházi szónoklatot tartott. Ezután harangzúgás és katonazene hangjai mellett a fűvel behintett uton megindult az impozáns körmenet a lombátorokban levő oltárhoz, ahol az Evangelium felolvasása után áldást adtak a hivekre. A katonaság pedig disztüzet adott. — Az istentisztelet befejeztével a katonaság vig zene szóval vonult haza.

Délben dr. *Szmeccsányi Pál* v. b. t. t., megyés püspök diszebedet adott. A palota nagytermében volt telterítve s az asztalok pompásan voltak diszítve a Püspökfürdőből szedett lotuszokkal. A diszebedben jelen voltak:

Andriska Károly, Bach Lajos, Balogh Kálmán, Barabás J., Barza József, Belezny Antal, Braun ezredes, Brém Lőrinc, Bundala Mihály dr, Burján Lajos őrnagy, Buzássy József, Czankl Rezső, Czigelt József, Deák Dezső, Dérczy Imre, Döry Sámuel, Dus László, Fetser Antal püsp., Gabriely Lajos, Gauruder Isaurus, Gerő Ármin főkp., Glac Antal főisp., Grócz Béla, Horváth ezr., Horváth J., Hoványi Gyula dr, Imrik S. Zoltán, Kamenszky őrn., Karácsonyi János dr., Karsch Lollion dr., Kortsák V., Kugler Albert, Kuncz Frigyes, Lauran Agoston dr, Mayer Antal, Miskolczy Ferenc alisp., Nagy Miklós őrnagy, Novotny Alfonz, Nozák Rezső, Örley Béla, Palotay László, Palkovits Imre, Rigli József, Rimler Károly, Schmidt, Schweiger Ede dr, Stanitzer A. fhdn., Stark Gyula, Széchenyi Jenő, Szmeccsányi Miklós, Sziládky Ernő, Verzár István dr, Vueskics Gyula dr, Vivenot Oszkár ezredes, Wimmer Julián dr, Zboray Gyula.

Az ebéd alatt a püspök mint szives házigazda mindvégig lekötöleléző nyájjassággal társalgott vendégeivel.

Samassa bibornok Nagyváradon.

Előkelő, magasrangu vendég érkezett tegnap Nagyvárad falai közzé. A magyar katolikus egyház büszkesége, a magyar főpapi kar biboros kitűnősége: *Samassa József* bibornok, egri érsek tegnap este a gyorsvonattal Nagyváradra érkezett.

A kitűnő egyházfejedelem látogatása teljesen magán jellegű s azon szeretetteljes benső viszonyból ered, amely az agg egyházfejedelmet [megyéspüspökünkhöz fűzi] már régebben. Megyés püspökünk ugyanis hosszabb ideig volt *Samassa* érsek mellett s atyai barátsága ez időből keletkezik.

Amily szeretettel jött az agg egyházfejedelem Nagyváradra, Szent László városába, épp oly meleg szeretettel, hálás tisztelettel fogadta magas vendégét áldott lelkű megyés püspökünk, kinek örömeben részt vesz Nagyvárad város kath. közönsége.

Isten hozta a kiváló egyházfejedelmet Nagyváradra.

Samassa József bibornok, Eger nagynevű érseke tegnap este 7 órakor érkezett Nagyváradra, dr. *Szmeccsányi Pál* v. b. t. t., megyés püspök látogatására.

A vasútállomáson fogadtására megjelent dr. *Szmeccsányi Pál* megyés püspök s kíséretében voltak a püspök testvére: *Szmeccsányi Miklós*, továbbá *Fetser Antal* felsz. püspök, *Spett Gyula* oldalkanonok, *Mayer Antal* püspöki titkár, *Brém Lőrinc* szentszéki jegyző és *Dérczy Imre*.

Csakhamar hire ment a magas vendég érkezésének s a pályaudvaron levő közönség tiszteletteljesen foglalt állást az I. oszt. váróterem közelében, hogy láthassa a kiváló magyar bibornokot.

A 7 óra után Budapestről érkező gyorsvonat egyik I. oszt. kocsiában utazott dr. *Samassa József* bibornok s kíséretében jöttek: megyéspüspökünk testvére *Szmeccsányi Lajos* felsz. püspök, a bibornok segédpüspöke és *Kriston Endre* titkár.

Amint a vonatból kilépett a bibornok, kétszer megcsókolta az üdvözlésére megjelent megyés püspököt, aki a bibornokkal érkező testvérét *Szmeccsányi Lajos* püspököt is szeretetteljesen csókolta meg.

A bibornok szívélyesen kezét szorított a megyés püspök kíséretének minden tagjával s az I. oszt. várótermen keresztül távoztak az állomásról, a pályaház előtt álló udvari fogaton a püspöki palotába, ahol a kapuban a katonai diszörség tisztelettel fogadta az érkező egyházfejedelmet.

Ma, szombaton délben 12 órakor a központi papság tiszteleg a bibornok előtt.

A kiváló főpap néhány napig lesz megyés püspökünk szívesen látott vendége.

A bibornoki rangnak megfelelően amíg az egyházfejedelem itt tartózkodik, a püspöki palota kapujában katonai diszörség áll.

*** A király a koronázás jubileumán.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a kir. főudvarmesteri hivatal ma értesítette a magyar kormányt, hogy a király a koronázás 40-ik évfordulója alkalmával tartandó istentiszteleten meg fog jelenni. A király június hó 7-én érkezik Budapestre.

*** Kinevezés a testőrséghez.** Báró *Podmaniczky Béla*, özv. b. *Gerliczy Félix*né urnő unokája, aki Nagyváradon a 7-ik huszárezrednél szolgált mint főhadnagy, a kir. testőrséghez neveztetett ki Bécsbe. Az új testőr ma, szombaton foglalja el új állását.

*** Az oláhszentmiklósi iskola.** A Bihar-megyei iskolák miserabilis állapotát eléggé jellemezte a legutóbb beadott főorvosi jelentés, melyet annak idején közöltünk is. Most a gyapjui főorvos tesz jelentést a körébe tartozó oláhszentmiklósi iskoláról. A jelentés leirhatatlan színekben illusztrálja az iskola állapotát, mely a tanulók egészségén kívül közvetlen életüket is állandóan veszélyben tartja. A jelentésre a cséffai főszolgabíró utasította az iskola felügyelőjét, hogy a felpanaszolt dolgok megszüntetése végett azonnal tegye meg a kellő intézkedéseket. A felügyelő azonban a főszolgabíró utasítását figyelmen kívül hagyta. Az oláhszentmiklósi előljárók most panasszal járultak a mulasztás miatt a főszolgabíróhoz, aki úgy az orvos, mint az előljárók jelentését tegnap beterjesztette az alispánhoz, hogy a mulasztást

elkövető felügyelő ellen a megtorló eljárást indítsa meg.

*** Kossuth Ferenc beteges.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter megint nem jól érzi magát, beteges. Jobbarcán egy kis csonthártyagyulladás van és ezért kénytelen szobájában maradni. Gyöngékedése miatt így nem vesz majd részt a hajduböszörményi szoborleplezésen sem. Remélik azonban, hogy a miniszter egészsége néhány nap alatt teljesen helyreáll.

*** Csiky Gergely özvegye meghalt.** Csiky Gergelynek, a kiváló drámaírónak özvegye, Bakodi Amanda, mint fővárosi tudósítónk jelenti, ma hajnalban fél 4 órakor a fővárosban meghalt.

*** Bocskay-szobor leleplezése.** Hajdúvármegye közönsége által Hajdu-Böszörmény városában felállított »Bocskay-szobor leleplezési ünnepélye folyó hó 2-án, vasárnap, fog lefolyni a dicső fejedelem emlékéhez méltó fényvel. Ezen ünnepélyre a szoborbizottság meghívta az ország összes törvényhatóságát, köztük Nagyvárad városát is, melynek képviselőre a közgyűlés *Ragány János* főszámvevő és dr. *Tóth Ferenc* ügyvéd törv. hatósági bizottsági tagokat küldötte ki, kik az ünnepélyre ma délután utaznak el.

*** A szerb iparosok Magyarországon.** A kereskedelmi miniszter a Szerbiával fennállott kereskedelmi szerződés megszüntetése következtében most elrendelte minden másodfoku iparhatóságnak, hogy azoktól a szerb állampolgároktól, kik Magyarországon ipart szándékoznak üzni, az iparendély kiadása előtt megkövetelendő, miszerint hiteles okmányokkal igazolják, hogy arra az iparra vonatkozó iparendély, vagy iparigazolvány elnyerése tekintetében a magyar állampolgárok Szerbiában a szerb állampolgárokkal egyenlő elbánásban részesülnek. Addig, míg ezt az igazolást nem teszik meg, a kérelmezőknek nem adható iparendély.

*** Magyar gazdák tanulmányutja.** A magyar gazdák németországi tanulmányutja mint Münchenből táviratozzák, Bajorországban rendkívül kedves meglepetéssel kezdődött. Mig köztünk millió számra élnek idegenek, a kik fölöslegesnek tartják a magyar nyelv megtanulását s a kiket a magyar nyelvtől szándékosan távol is tartanak (lásd a gör. kel. főpapok feliratát), addig Bajorország régenshercege, mint magyarországi nagybirtokos kötelességének tartotta magyarul megtanulni s a magyar gazdákat magyarul üdvözölte. Mint Münchenből jelenti, a régens herceg tegnap délután leutsteteni uradalmán fogadta a magyar kiránduló társaságot. Miklós Odön üdvözlésére a herceg magyarul felelt s a többi közt azt mondta, mindig nagyon szívesen tartózkodik sárvári birtokán. A régens herceg ezután bemutatta a vendégeknek feleségét, ki szintén magyarul beszélt és leányait. A magyar társaság tagnap meglátogatta a régens herceg riedeni uradalmát, melynek mintaszerűsége mindenkit meglepett. A társaság ezután sétahajózást tett a stärenbergi tavon és este 10 órakor visszaérkezett Münchenbe.

*** Ugra a korcsmák ellen.** A antialkoholista községek száma ismét szaporodott egygyel. Tegnap a cséffai főszolgabíró Ugra község képviselőtestületének határozatát terjesztette be a megyéhez törvényhatósági jóváhagyás végett. A határozatban a képviselőtestület kimondja, hogy a korcsmákat és minden néven nevezendő italmérési helyiségeket vasár- és ünnepnap zárva fog tartatni. A határozat meg-

hozatalára az alkohol okozta erkölcsi és anyagi károk adtak okot.

* **Kitiltott hírlapírók.** Károlyi Gyula és Ferenczy József nagyváradai hírlapírókat a rendőrség némileg értetlen okok miatt tegnap kitiltotta Nagyváradról még pedig egyszer s mindenkorra. A kitiltásról a rendőrség a következő kommunikét adta ki:

Szöke András r. alkapitány a rendőrség kihágási ügyosztályának vezetője Ferenczy József és Károlyi Gyulát, akik a Nagyvárad Esti Ujságban megjelent cikkeikkel a város belbékéjét teljesen felavarták, mivel állandó lakással és foglalkozással nem bírnak, Nagyvárad város területéről egyszer s mindenkorra kitiltotta s őket 3 nap alatt a város elhagyására kötelezte.

Mint hírlík, az ítélet a két kitiltott hírlapíró kiballgatása előtt már készen várta a kiballgatást, mely tegnap délelőtt folyt le a fenti alkapitány előtt. Reméljük, hogy a rendőrség ugyanezt a szigorú fogja alkalmazni azokkal szemben is, akiknek sem nagyváradai illetőségük, de még magyar állampolgárságuk sincs s mégis túrt alakok a rendőrség előtt. Pedig nem ketten vannak ám.

* **Elevenen eltemetve.** Margitáról jelentő tudósítónk, hogy ott tegnap szerencsétlenség történt, mely alighanem egy emberéletet kíván. A margitai építkezésekhez a Margita határában lévő homok bányából hordják a homokot. Gallovits Lajos bányamunkás tegnap délelőtt erősen aláesett egy homokos területnek, hogy annál könnyebben szedhesse a majd leomló részből a homokot. A terület azonban hamarabb omlott mint Gallovits gondolta s maga alá temette a szerencsétlen embert. A szerencsétlenség szemtanúi azonnal hozzáfogtak az eltemetett ember kimentéséhez. Hosszas buzgó munka után félóra elteltével tudták csak kimenteni az embert, aki még életben volt, azonban oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához nincs remény.

* **A kisegítő tanítók fizetési fedezet.** A községi iskola felügyelő igazgatósága tegnap előterjesztést tett a tanácshoz, melyben jelenti, hogy az 1906—1907. tanévben a nagymérvű tanító betegeskedések folytán sok kisegítő tanerőt kellett alkalmazni. A kisegítő fizetése pedig az e célra előirányzott 1500 koronát már eddig 1660 korona és 50 fillerrel haladják meg. Az igazgatóság kéri a városi tanácsot, miszerint engedje meg, hogy a már előirányzott 1500 koronához az iskolaszéki jegyző ez évtől fennmaradó fizetése, valamint az egy segédtanítói fizetés, mely az idén nem lett kiadva, csak azért, hogy a többi kisegítő fizetése teljesíthető legyen, a jövő tanévben a szükséghez mérten számoltassék el, nehogy tulkiadások adják elő magukat, mint az idén is.

* **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Eliser Lajos margitai királyi végrehajtót Gyulaszerdahelyre, s Jóni Lajos járásbírósi végrehajtót Gyulaszerdahelyről Margitára helyezte át.

* **Elkobzott ujság.** Bécsből jelentik: Ma délután uzsonnatáiban általános szenzációt keltett a császárvárosban a rendőrségnek lázas izgalma, amelylyel dohánytözsdekben, kávéházakban és egyéb nyilvános helyeken a »Neues Wiener Journal« ma reggeli számát elkobozták. Nevezett lap ugyanis néhány szemelvényt közölt Hermann Bahrnak, az ismert írónak Bécsről szóló munkájáról, amelyben éppen nem kedvez a Habsburg-dinasztiának. A cenzori hivatal csak későn vette észre a közleményt és ezért ijedten és nagy lázzal gyűjtötte össze a lappéldányokat.

* **Elpusztult gazdák.** Az elmúlt április hó 29-én Nagyküküllő vármegye Szász Szent László nevű községében tűz ütött ki, mely a dühöngő szélvihar következtében egy egész utca elpusztult. A tűz 60 gazdát tett teljesen földönfutóvá. A kár 54359 korona. A gazdák minden támasz nélkül maradtak, mert a tűz az egész gabona készletet és takarmányt felémésztette. A tönkre jutott gazdák érdekében most a vármegye minden társadarsághoz kérelmet intézett, hogy a tűzkárosultak részére közadakozás útján valamelyes összeget hozzanak össze segély gyanánt.

* **Templomszentelés Monospetriben.** Monospetri községében a református templom a tűz martalékává lett. A leégett templom helyébe a közadakozás útján új templomot építettek, melynek vasárnap volt a felszentelése nagy ünnepség keretében. A templomszentelésen hét református lelkes jelent meg a szomszédos községekből. A megjelent közönség a szentelés után társas ebédre gyűlt össze, mely alatt Dobozy Mihályt és Szabó Józsefet éltették. Este batyus bál volt, mely reggelig tartott.

* **Elfogott szélhámos.** Kassa város rendőrsége megkeresést intézett a rendőrség büntügyi osztályához, hogy Eichorn Móríc személyleírását és fényképét megtekintés és felhasználás végett küldje meg. Minthogy nevezett azzal gyanúsítják, hogy hamis okmányok felhasználásával könyvöradományokat gyűjtött. A rendőrség Eichorn Mórícot a tegnapi nap folyamán letartóztatta és minthogy saját beismerése szerint e hó elején Weiszberg Eliás, Krausz Jóska és Bleier Róza gyöngyösi születésű csavargónóval Kassán a temesvári siketnémák intézetének és a Kassa főkapitánynak hamisított bélyegzőjével ellátott gyűjtőivel koldult, a fénykép helyett saját személyében fog Kassára kísértetni. Társnője Bleier Róza letartóztatása iránt is megtörtént az intézkedés.

* **A gyantai pénzszekrény** A főjegyző legutóbb tartott jegyzői vizsgálatok alkalmával Gyanta községében a szabály szerint előírt pénzszekrény helyett egy erős s pár századdal dicsekvő vasládát talált, melyben az előjárók egy körjegyzőség pénzét és értékpapírjait tartják. A vasládát két jól megtermett pasas minden megerőltetés nélkül ki tudja emelni a községházáról. A főjegyző a vizsgálat befejeztével elrendelte, hogy az ő di és nem alkalmas vasláda helyett egy tűzmentes megfelelő pénzszekrényt szerezzen be. A rendelettel a legutóbb tartott képviselőtestületi ülés foglalkozott, amikor kimondotta, hogy ő nekik teljesen megfelelő és minden igényüket kielégítő a vasláda, mert nekik nincs annyi pénzük, hogy érdemes lenne ellopní, de meg ha jó volt a vasláda ők maguk sem tudják mennyi idő óta, úgy nekik sem lehet rossz. A határozatot tegnap küldte be a cséffai főszolgabíró az alispánhoz, kerve a határozat megsemmisítését és a pénzszekrény beszerzésére való utasítását a képviselőtestületnek.

* **Templombetörés.** Kovács János rovott multu egyén, ki alaposan gyanúsítható azzal, hogy az Ezerévi emlék téren levő református templom kárára elkövetett feltöréses lopást ő követte el és valószínűleg más több apró betörés elkövetésével is alaposan gyanúsítható. A budapesti államrendőrség útján ide toloncoltatott. Eljárás folyamatba tétetett ellene. Nyomozás befejeztével át fog adatni az ügyészségnek.

* **Nagyküküllő a korcsmák ellen.** A vármegyék között még ez ideig nem volt rá eset, hogy valamelyik megkezdte volna munkáját az alkohol ellen Most Nagyküküllő vármegye egy határozatot közöl Biharvármegyével, melyben az alkohol kimérésének korlátozására

hívja fel a megyéket. Nagyküküllő szabályrendeletileg kívánja az alkohol kimérését korlátozni, mely által az olyan képviselőtestületekre is kötelező volna a korcsmák zárva tartása, melyek nem hajlandók az antialkoholista táborhoz csatlakozni.

* **A fürdés áldozata.** Bihartordáról jelentő tudósítónk, hogy ott tegnap délelőtt Győr Márton 5 éves Sándor nevű fia többed magával a határban lévő ugynevezett »Vizálló« gödörbe ment fürdeni. A jelzett gödör a napokban történt események következtében teljesen megtelt vízzel s a gyermekek ezekben mentek fürödni. A Győri Márton fia fürdés után, mikor a gödörből kiakart mászni, megcsuszott s oly szerencsétlenül esett vissza, hogy belefullt a vízbe. A szerencsétlen gyermek megmentését társai megkísérelték, azonban sikertelenül. A megtartott vizsgálat gondatlanságot nem állapított meg s így a további eljárás belet szüntetve.

* **Megmérgezte a gyermekét.** Borzalmas esetről ad hírt szalárdi tudósítónk. Horváth Józsefné özvegyesre jutása után Farkas Imre ottani gazdálkodóval lépett közös háztartásba. Tegnap délután Horváth Józsefné 2 éves Imre nevű fia szomjas volt és vizet kért. Farkas Imre, aki épen jelen volt, egy csuporból adott inni a gyermeknek. A csuporban zsiros szóda oldat volt, melyet Horváthné készített a mosáshoz. A kis gyermek a mérges italt megitta, melyből pár perc múlva iszonyu kínjai keletkeztek. A megijedt család azonnal orvosért futott, a gyermek megmentése azonban a gyors orvosi segély és gondozás következtében néhány órai kínlás után belső égési sebeibe behalt. Farkas Imre ellen meg lett indítva az eljárás.

* **Nagy tűz.** Nagyszőlősről írják: Szőlősvég-Ardó községben egy gyermek vigyázatlansága miatt tűz támadt. Ötvenhét ház leégett. A kár 150.000 korona. A tűzoltásban Ugron főispánnak a felesége személyesen résztvett.

* **Az alkohol áldozata.** Vizesgyáni tudósítónk jelenti, hogy Kogyila Mária ottani lakosnő szerdán este egy liter pálinkát vásárolt s azt lakásán rövid idő alatt elfogyasztotta. Az asszonyt a gyorsan elfogyasztott nagymennyiségű szesz mérges hatása következtében agyszélhűdés érte. A halálesetet csak tegnap reggel vették észre, amikor jelentést tettek az előjáróságnak, mely a csendőrséggel egyetemben konstatálta, hogy a halál kizárólagos oka az alkohol volt.

* **Elveszett** egy hosszú szőrű sötét vadas színű vizsla kutya, a ki tudással bír róla jelentse a rendőrkapitányi hivatal földszint 9. számú szobában s a tulajdonos részéről jutalomban részesül.

* **Talált csontvázak.** Szabadság-utca 268. sz. a épülő háznál alapozás közben a földben két egymás mellett elásott emberi csontvázat leltek a munkások. A vizsgálat fogja megállapítani, nem-e esetleges büntény útján jutottak-e ezek oda, különben az sincs kizárva, hogy azon a helyen valamikor temetkező hely lett volna.

* **A fairtas áldozata.** A remeci erdőben folyó erdőirtásnál volt alkalmazva Hanász János remeci lakos is. Tegnap ebéd után, mikor a munkások pihenni tértek, Hanász egy fatörzsrakás alá ült. A farakásból eddig ismeretlen okok miatt egy darab legurult s a Hanász ballábjára esett s azt teljesen összezúzta. A fairtas igen messze esik a legközelebbi orvostól, úgy, hogy mire az megérkezett, a szeren-

osétlen ember elvázott. Gondatlanság a baleset miatt nem terhel senkit, csupán az elvázásért lehet a vállalkozót felelősségre vonni, mert köteles lett volna az első mentéshez szükséges eszközöket az irtás színhelyén tartani.

* **Találtak egy karperecet és egy kosarat** élelmiszerekkel és több aprósággal. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen I. emelet 7. számú ajtó.

x **Valóban megvagyunk magunk is** lepve attól a látványostól, ami Haász Manó kézműves üzletében Zöldfa utca elején szemünk elé tárul nyári ujdonságokban. Ami szépet az idei divat *pouplin, grenadin, batiszok, ruhavásznak*, delamekben és blouszstírekben elő tud állítani, az ottani mind nagymennyiségben megvan. S csakis ennek tulajdoníthatjuk, hogy a nap bármely szakában az üzlet mindég zsúfoláig van telve vevőkkel s mondja is mindenki, hogy az árak is meglepő olcsók. Így tehát mindenkinek ajánlhatjuk, hogy szükségleteinek beszerzése végett oda forduljon.

TÁVIRATOK.

Elégtétel Kossuthnak.

Budapest, május 31. A budapesti ipartársulatok és ipari szövetkezetek ma rögtönzött ülést tartottak, amelyben tiltakoztak azon támadás és durva hang ellen, amelyet a kisiparosok képviselőiben a szerdai küldöttség Kossuthnak szemben használt. Ezután az összes jelenlevők spontán elhatározással Kossuth lakására mentek, ahol Thék Endre üdvözölte a minisztert és biztosította a kisiparosok őszinte ragaszkodásáról, kérte, hogy felejtse el az ellene azoktól intézett támadást, akik a kisiparosok összeségét nem illetékesek képviselni.

Kossuth megköszönte a szíves üdvözlést és bizalmat s biztosította a megjelenteket, hogy a kisipar védelmét mint eddig, úgy ezután is fokozódó mértékben fogja támogatni.

Batthyány lemondása.

Budapest, május 31. Batthyány Tivadar gróf, a függetlenségi párt alelnöke, lemondott ezen állásáról. Gróf Batthyány még a múlt héten elküldte a párt elnökéhez, Kossuth Ferenchez, lemondó levelét, azonban Kossuth azt még nem terjesztette a párt elé.

Zichy Aladár és a szövetkezetek.

Budapest, május 31. Egyes lapoknak azt a hírt, hogy Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter, egyes szövetkezeteknél érdekelve van és hogy ezek részére a kormány anyagi támogatását kieszközölte, illetékes helyről ma a leghatározottabban megcáfolják.

Jegyzők a belügyminiszternél.

Budapest, május 31. Trencsénmegye jegyzői kara ma délelőtt a képviselőházban tiszteltetett Andrassy Gyula gróf belügyminiszternél. A jegyzők a tisztelgés alkalmával panaszkodtak, hogy a kivándorlás a megyében ijesztő módon növekszik. Andrassy erre kijelentette, hogy a kivándorlási törvényt legközelebb revideáltatni fogja, és többek közt felveszi azt a szigorú rendelkezést, hogy még az oly közeli országokba is, mint Németország, csak utlevéllel mehessenek ki.

A cár Rómába megy.

Budapest, május 31. Rómából jelentik: Politikai körökből kiszivárgott hírek szerint az orosz cár október havában Rómába megy az olasz király látogatására. Tittoni találkozását az orosz külügyminiszterrel ezzel a látogatással hozzák összefüggésbe.

Tisza István megidézése.

Budapest, május 31. Tisza István grófot hívei értesítették a képviselőház zárszámadási bizottságának minapi határozatáról. Tisza István kijelentette, hogy nem fog megjelenni a bizottság előtt, hanem levélben fogja közölni a bizottsággal a kérdéses összegekről szóló elszámolást. Ha a bizottság az elszámolást kifogásolni fogja, akkor, mint Tisza István karátai körében kijelentette, az összeget a szájából fogja kifizetni. Ma Hieronymi is nyilatkozott. Ő sem fog a bizottság előtt megjelenni, hanem teljesen egyöntetű eljárást követ Tisza Istvánnal.

A vasutas pragmatika.

Budapest, május 31. A képviselőház közlekedési bizottsága ma részleteiben is letárgyalta a vasúti alkalmazottak szolgálati rendtársaságáról szóló javaslatot és azt apró módosításokkal elfogadta. Ezután Lázár Pál mondott köszönetet a bizottság nevében Kossuthnak és Saterényinek a nagyhorderejű alkotásért.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Szombat: Rip Rip (Környei Béla vendégfelléptével bérletszünetben.)

Vasárnap: Délután: Táncoreségiment (félhelyárakkal), este: A Csepürágók B) bérlet 64. előadás, Tábori Frida utolsó fellépte.

Hétfő: Vig özvegy, utolsó előadás, B) bérlet, Károlyi Leona utolsó fellépte.

Hajduk hadnagya.

— Környei Béla vendégfellépte. —

Ebben a mi baritonista hiányban szenvedő társulatunkban valósággal kellemes meglepetés volt Környei Béla vendégfellépte. A vendégművész első énekszámával egyszerre meghódította a közönséget. Hangja hatalmas terjedelmű, amely egyaránt meglepi a hallgatót tisztaságával, érces csengésével, térfias melegségével és erejével. Terjedelmét nem egy tenorista megirigyelhetné. Iskolája csak emeli a hanganyag értékét. Játéka — a Hajduk hadnagya című szerepében lépett fel — egészen megtelelt hangjának: erőteljes, kitejéző, térfias, úgy amint szerepe is megkívánta. A közönség igazi gyönyörűséget talált a vendégművész egész alakításában s szünni nem akaró tapsokkal adott kifejezést lelkesedésének.

Az itteni szereplőknek szintén jó szerepeik vannak Rajna operettjében s így az előadás teljes műveltségét sem zavarta. Károlyi Leona kitűnően hangjánál volt s vele a többi régi jó szereplő is ambícióval lépett fel. Új volt a kadét szerepében Reviczki Rózi. Hangja csekélyke s így sikere ritka ügyes játékában rejlik.

Uj dolog — de már nem annyira sike-

rül — a *kadét* szó elmagyarosítása vagy inkább eltorzítása *kadajt-ra*. Ilyen szó a magyarban nincs és semmitéle józan magyar soha sem mondotta a kadétot kadajtnak. Olyan mondva csinált bundaiz volt ez, amelynek abszolúte semmi értelme sincs. —r.

A szűnügyi bizottság ülése.

Nagyvárad városi szűnügyi bizottsága tegnap délután délután ülést tartott. Dr. Hoványi Géza elnöke alatt jelen voltak: dr. Pácz Sándor, Harmathay Károly, Beczkay Lajos, dr. Adorján Emil, dr. Dóri Ferenc, dr. Kurländer Ede, Juricsky Barna és Somogyi Károly. Elnök tudomására hozta a bizottságnak, a szűnigazgató bejelentését, hogy a szűniszegont június 3-án befejezi s az új szegont szeptember 20-án kezdi meg. Tudomásul vették a bejelentést. Szóba került, hogy a zenekarnak 22 tag helyett jóval kevesebb tagja van. Somogyi megígérte, hogy mielőbb pótolja a hiányzó tagokat. A jegyváltás ellen is hangzottak fel panaszok, különösen azért, hogy a jegyek kiadásánál nagyon érvényesül a protekció. Ennek a megváltoztatását is ígérte az igazgató.

Az utolsó előadások. Nagy előadás lesz még ebben a szezonban a Szigligeti színházban. Ma este a Rip-rip, Planquette melódikus operettje kerül színre, melynek reprise legutóbb oly gyönyörű sikerrel járt az operett ensamblera nézve tetőzni fogja most az is, hogy a címszerepet Környei Béla, a színház vendége fogja eljátszani. Partnere Károlyi Leona lesz. Környey ezzel be is fejezi vendégjátékainak sorozatát. Vasárnap délután a pótszezon nagyszerű vígjáték ujdonsága a Táncoreségiment megy, míg este a Csepürágók kerül színre.

Ebben a gyönyörű operettben bucsuzik a hamarosan népszerűvé váit primadonna, Tábori Frida. Ezt az előadást bérletben tartják meg, még pedig B. bérletben, ekkor lesz ugyanis a B. bérlet 64. estélye. Hétfőn este a szezon legnagyobb diadalt aratott operettje kerül színre. A Vig özvegy, amelynek Glavari Hanna szerepében lép fel utoljára ebben a szezonban Károlyi Leona. Ezt az előadást is B. bérletben tartják meg, minthogy ekkor jár le a B. bérlet utolsó (65. estéje).

EGYESÜLETEK.

Orvosok gyűlése. A Biharmegyei Orvos-Gyógyszerészi és Természettudományi-Egylet folyó évi június hó 1-én délután 5 órakor rendes szakülést tart.

A váraljai polgári kör közgyűlése. A nagyvárad-velence s váraljai polgári kör vasárnap délelőtt tartotta meg tisztújító közgyűlését a tagok nagy érdeklődése mellett. Elnök távollétében dr. Tóth Ferenc nyitotta meg a gyűlést, mely után felolvasták a főjegyző évi jelentését, a számvizsgálók jelentését, a zárszámadást és költségvetést. Ezután a tisztviselőket választották meg. — Elnökké újból és nagy lelkesedéssel dr. Moskovits Miklóst választották, kinek működése alatt a kör egészséges fejlődésnek indult. Alelnökök lettek: Farkas József, dr. Barna Armin és dr. Istvánffy István. Ügyész: dr. Tóth Ferenc. Főjegyző: dr. Dénes Sándor. Aljegyzők: Kovács József és Fridmann Sándor. Háznagy: Menning Sándor. Pénztáros: Hegedűs Rezső. Könyvtárnok: Kasza Jenő és Mártonffy Zoltán. A választmány tagjai: dr. Láncki József, Popity János, ifj. Bánffy Sámuel,

Papp György, Szabó Sándor, Bánffy Sámuel, Bartha József, Tokay Mihály, Móra János, Koszta János, Pántya Zachariás, Feldmann Izidor, Feldmann Mór, Varga András, Kiss Gyula, Kertész Albert, Molnár János, dr. Ulmann Béla, Löwenstein Zsigmond, Molnár Lajos, Róoz Simon, Schopper György, Schvarcz Ferenc, Seinfeld Lajos, Szalavetz Mór, Virányi Győző, Weisz Ernő, Vomácska József, Jakobovits Manó, Csordás Mihály, Szenkovitz Alajos, Rósenberg Izsó, Akhandesz István, dr. Molnár Leó, Bartha László. A tagdíj hátralék behajtásáról hozott határozat után a közgyűlés az elnök élt tésével véget ért.

MULATSÁG.

A 48-as népkör bálja. A nagyváradi 48-as népkör június 2-án tartja a Kossuthszobor alap javára nyári táncvigalmát a Rhédeiekert Lövölde helyiségében. Kedvezőtlen idő esetén a Sportpavillon szép tágas termében fog a táncestély megtartani. És így semmi sem áthatja utját azoknak, a kik a 48-as népkör e szép nyári mulatságon részt venni akarnak, hogy azon jól ne találhassák magukat. Személyjegy 2 korona, családjegy több személyre 4 korona.

Z E N E.

A zeneiskola hangversenye. A nagyváradi zenekedvelők egyesülete által létesített és fenntartott nyilvános zeneiskola XXVI ik (a jelen tanévben harmadik) hangversenyét 1907. június 2-án, vasárnap délután 4 órakor az Egyesület helyiségében (Nagypiactér közs. polg. II. em. 31. ajtó) rendezi. Belépti díj: felnőtteknek 60 fillér; gyermekeknek 40 fillér.

NYILTTÉR.

Ma, szombaton este és vasárnap délelőtt

BAZÁR vendéglő
kerthelyiségében
a 37-ik gyalogezred zenekara
hangversenyt rendez.

Kérem a n. é. közönség eddig iránymában tanusított b. pártfogását.

Tisztelettel

Szauer Kálmánné,
vendéglősnő.

Eladó ház.

Nagy-Teleky-utcán 531. népsorszámu Wagner-féle sarokház örök áron eladó.

Értekezhetni

dr. Schweiger Ede ügyvéddel.

Szilágyi Dezső-utca 16. szám.

REGÉNYCSARNOK.

Művészelet.

Irta: Kraszevszkij A. M.

— Oroszból. — 46.

Oh, hogy dobog szegény kipróbált szíve! Izgatottságában egyre csókolgatja a kis lány apró kezecskéit és vizsgálódó tekintettel szemléli a gyermeket.

Vajjon szépnek fogja-e találni a kicsi jószágot?

Majd a park sövény kerítésénél megáll; lesve, várakozásteljesen tekint ki az országutra s látja az állomásról visszatérő embereket. Most kell jönnie; de nem; a poros út üres, egy megvetően zummogó szellő, az utolsó járókelő lépte nyomait is elsepri, néhány hársfavirág hull lábaihoz — és ő nem érkezett meg.

És lassu léptekkel, mint olyanok, kik egy nagy csalódás hordozásába belefáradtak, fordul vissza a ház felé. Kolja mélyen felsóhajt.

— Én ezt nem értem, mamácskám, — mondja komolyan.

— Apa a következő vonattal fog jönni, bizonyosan lekészt erről, — vigasztalja az anya nehéz szívvél.

Egy darabig némán halad mellette a gyermek, aztán felveti a fejét és nagy, komoly gyermekszemeivel tekintve rá, halkán mondja:

— Mi nem mulasztottuk volna el a vonatot, ugyebár, mamácskám?

És ismét megcsendül a csengetés s kongásával betölti egy percre az ünnepélyes csendet — Natália szíve aggályosan feldobog — ő nem jön.

Mind szomorubban járja be az üres szobákat, melyekbe a napfény csak árnyékhütötteen és illatterhesen hatolhat be a sűrű lombfüggönyön keresztül.

Miképp lehet abban a poros, napfárasztotta Párisban csak egy órával is tovább vesztegetni, amint kell? — gondolja magában.

Ezalatt Lensky a kollegáival a »Trois Frères« ben gazdag reggelinél ül, mely egy órakor kezdődött, öt órakor még mindig tart s melynél mindenki kiabál és élcelődik s csak ő ül némán, magába merülten.

Szörnyen, leirhatatlanul megunta, sőt a kóbor kötél-táncos existenciát és vágyik »Ott-hona« — szép, hasonlíthatatlan felesége után; de lehetőleg elodázza a viszontlátás pillanatát; alféle szegyerézet ragadja torkon, ha eszébe jut, hogy neje szeméi elé fog lépni:

Tudja ugyan, hogy mit sem fog kérdezni, de mégis . . .

A vasuti csengettyűjel még egyszer hiába ijesztgette Natáliát és kis fiát. Az est leszállt. A kitűnő kis ebéd, melyet a hazatérő tiszteltére előkészítettek, csaknem érintetlenül hordatott fel és le. Kolja egyre ráncigálja anyja ruháját és mind sürgetőbbben kérdezi:

— Mért nem jön hát a papa? — de hát miért nem jön?

Masenkát rég kihámozták ismét fehér himzett mousselin pompájából és csendesen alszik csipkés bölcsojében; Kolja határozottan makrancoskodik és semmi áron sem akar lefeküdni mielőtt apja megérkezik. Fáradtan és nyafogón kászolódik a szalon egyik sarkából a másikba és még játsani sem akar.

Végre, fejét karjaira hajtva, képeskönyvei felett, kicsi asztalánál elaludt.

A rózsák, miket Natália oly szeretetteljes gondnal rendezett a vázába, bágyadtan fonyadásnak indulnak s fehér ruhájának redői lomhán tapadnak nyulának alakjához.

A pályaház csengettyűje még egyszer megszólal, mára utoljára. Az utolsó vonat érkezik. Nem ébreszti fel Kolját. Minek bánkódják még egyszer hiába.

Halkan lép ki a ház küszöbére. Az égen áll a hold, a fák feketék. Finom szürkés pára emelkedik ki a földből, mely minden körvonalat egybe olvaszt. A virágon édesdeden illatoznak! Buja mélasággal gyónják meg a hideg, halvány holdnak mindazt, mit a nap előtt szegyenkezve titkoltak.

Miért zokog a patak oly hangosan? Hát egy percre sem tud elhallgatni? Natália egész lényé feszült, fájdalmas, vágyteljes hallgatódzásba olvad. Miért dobog szíve oly lázasan, miért varázsol izgatott képzelődése nem létező dolgokat tulcsigított érzékei elé s e méla csendbe bele . . . — vagy nem, tán mégis ugyan — egy sóhajt hall . . . majd lassu, vontatott lépéseket . . . im közelednek . . . Ki lehet ez? Oly lassan nem járhat ember, ki hosszú, oh, mi hosszú távollét után feleségéhez, gyermekeihez visszatér!

Valami szerencsétlenség hirtőke lesz, ki haboz a hír átadásával.

Ekkor, egy széles vállu, hatalmas alak lép a ködös holdfénybe.

— Borisl — kiáltja Natália elfojtott hangon, — nem bir elébe szaladni — nem, képtelen! Egész testében remegve ott áll a méla gothstilü kapuban, a világitott kapuszin aranyos háttéréről leemelkedve fehér ruhájával, mint a liliumok egyike, mik körülötte nyílnak; egy angyal a templom ajtó előtt, hová irtalma egy gonosztevőt akar bevezetni.

— Végre, te vagy? — lehelé.
— En. Kicsit elkéstem. Hisz tudod, a kollégákkal — senkit sem szabad megsérteni — ez már így van és nem máskép.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, május 31.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, május 31.

Buza április	— — —	13.15	—	13.35
Rozs április	— — —	13.50	—	13.80
Tengeri május 1907	— — —	10.80	—	11.05
Repcze aug.-ra	— — —	27.80	—	28.24
Zab ápr.-ra	— — —	15.20	—	16.10

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1907 május 31-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	11.21
Magyar koronajárdék 4%	— — —	99.—
Magyar leleti vasuti államkötvény 4%	— — —	83.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — —	95.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — —	96.—
Magyar gyermekny sorsjegy-kölcsön	— — —	200.—
Tisza zab. és szegezi sorsjegy-kölcsön	— — —	150.—
Osztrák járdék ezüstben	— — —	99.50
Osztrák járdék papirban	— — —	100.—
Osztrák korona járdék	— — —	117.—
Osztrák járdék aranyban	— — —	99.—
1840. oszt. államsorsjegyek	— — —	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	17.65
Magyar hitelbank részvény	— — —	17.65
Városi villamosvasut	— — —	833.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	680.50
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	683.25
Osztrák magyar államvasuti részvény	— — —	19.08
Német birodalmi márka	— — —	117.58
London vista	— — —	241.17
Páris vista a	— — —	95.47
20 márkás arany	— — —	37.40

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetmény.

A nagyvárad takarékpénztár r.-t. 1907. évi május 12-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy 600000 kor. alaptőkéjét, 300 darab új részvény kibocsátása által 600000 kor.-ról 1200000 koronára felemeli és hogy ezen új részvények, melyek 1908. január 1-től részsednek az üzleteredményben, a régi részvények tulajdonosainak átvételre felelősséget tartsanak.

Ezen határozat alapján a régi részvények tulajdonosainak a fentemlített 300 darab részvényt a következő feltételek mellett ajánljuk fel átvételre:

1. Minden régi részvény alapján egy új részvény vehető át.

2. Az átvételi árfolyam 4000 kor., melyből 2000 kor. az alaptőke, 2000 kor. pedig a tartaléktőke javára fog iratni, miáltal a tartalékalap 1210910 kor. 38 fillére emelkedik.

3. Az átvételi jog különbeni elenyésztés terhe alatt 1907. évi június 1-től 1907. augusztus 1-ig hétköznapokon pénztárunknál gyakorolható. Ezen határidő leteltével az átvételi jog megszűnik.

A ki átvételi jogával éni kíván, tartozik a részvény szelvényei nélkül a jog gyakorlása céljából bemutatni pénztárunknál és egyidejűleg ugyanott az első részfizetést készpénzben teljesítenem, a mi, valamint a későbbi befizetések ideiglenes elősmervényen nyugtázzanak. A benyújtott régi részvények az elővételi jog gyakorlásának reányomása után azonnal visszaadnak. Az elővételi jog a részvény és 400 kor. készpénz beküldésével posta útján is eszközölhető.

4. A befizetések következőképpen teljesítendőek:

- 400 korona 1907. augusztus 1-ig.
- 1200 » 1907. október 1-ig
- 1200 » 1907. november 1-ig.
- 1200 » 1907. december 31-ig.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni. A befizetések után a takarékpénztár a befizetés napját követő naptól 1907. évi december 31-ig 5 százalékos kamatot fog megtéríteni és ezen kamatot 1908. január 2-től kifizetni.

Az elővételi jog gyakorlása után megállapított befizetési részletek pontos betartása nem kötelező, de legkésőbb 1907. december 31-ig okvetlenül teljesítendőek. Ha azonban a befizetés 1907. december 31-ig nem teljesített, az igazgatóság az illető ideiglenes részvényelősmervényeket semmisnek nyilváníthatja, a késedelmes fizető pedig az addig teljesített befizetést elveszti. Az eként megsemmisített részvények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el s ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések, hozzászámítva a kibocsátási értéken felül elért többletet, a részvénytársaság tartaléktőkéje javára lesz könyvelve. — Ugyiszintén ezen tartaléktőke javára lesz könyvelendő az elővételi jog nem gyakorlása által értékesítendő új részvény eladásából származó nyereség is.

Az új részvények az ideiglenes elősmervények beadása és 10 korona befizetése ellenében 1908. évi január 25-től fognak kiadni.

Nagyvárad, 1907. május 25.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank nagyváradai pénztárat f. évi május hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy 675000 korona részvénytőkéjét 750 drb. egyenkint 300 koronáról s névra szóló részvény kibocsátása útján 900.000 koronára felemeli.

Ezen 750 drb. új részvény átvételére a régi részvények birtokosainak záros határidő alatt gyakorolható elővételi joguk van, melyet a következő feltételek mellett gyakorolhatnak, u. m.:

1) Három-három részvény, egy-egy új részvény átvételére jogosít.

2) Az átvételi árfolyam 575 korona, melyből 300 korona a részvénytőkét, 275 kor. pedig a kiadások levonása után a rendes tartalék-alapot illeti.

3) Az átvételi jog különbeni elenyésztésének következményével 1907. június 3-tól 1907. július 15-ik napjáig gyakorolható.

4) Aki az átvételi joggal éni kíván, tartozik a régi részvényt, vagy részvényeket szelvények nélkül az intézet pénztáránál bemutatni és az első részletet készpénzben befizetni. A befizetést a pénztár külön elismervényen nyugtatja és a benyújtott régi részvényeket lebélyegezve a benyújtónak azonnal visszaadja.

5) A befizetések következőképpen teljesítendőek: 175 K 1907. június 3-tól július 15-ig, 200 K 1907. szeptember 15-ig, 200 K november 15-ig.

Szabadságában áll azonban a részvényjegyzőnek több részletet vagy valamennyit a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Minden befizetés alkalmával az intézet a befizetőnek a befizetett összeg után a befizetés napjától 1907. december 31-ig számítandó 5 százalékos kamatot térít meg, amennyiben az új részvények az 1907. évi üzleteredményben nem részesülnek.

6) Valamennyi részlet befizetése után, de nem 1907. december 15-ike előtt a befizetésekről szóló elismervény visszaadása ellenében, az intézet pénztára megfelelő szelvényekkel ellátott és névre szóló az elismervényen kitüntetett darabszámnak megfelelő új részvényt szolgáltat ki.

7) Az oly részvényes, ki az átvételi jog gyakorlásánál nem tud három drb. részvényt bemutatni, minden egyes részvény után egy harmad új részvény átvételére jogot adó nyilatkozatot kap. Három ily nyilatkozatnak 1907. július 31-ig törvénő beszoállítására ellenében az illető jogot nyer, hogy egy új részvényt a fenti

feltételek teljesítése mellett átvehessen. Az ily 1 | 3-ad részvény elővételi jogáról szóló nyilatkozat 1907. július 31-től kezdve hatályát veszíti.

8) A befizetéssel késedelemkedők ellenében az intézet igazgatósága az alapszabály 5. §-a szerint *) fog eljárni.

Nagyvárad, 1907. évi május hó 23-án.

Az igazgatóság.

*) Az a részvényes, aki az átveendő részvényekre esedékes valamely részletet a kellő időben be nem fizeti, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles megtéríteni. Ha azonban a részleteket és azok kamatait a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem fizeti be, az igazgatóság az illető részvényekről kiadott ideiglenes elismervényeket újabb hírlapi közzététel nélkül semmisnek nyilvánítja, a késedelemes részvényes pedig a már befizetett összeget elveszti.

A 4°/o-OS

65

magyar koronajáradék

június hó 1-én esedékes szelvényeit már folyó hó 20-tól kezdve költségmentesen beváltja a Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Nagy-Teleky-utca,

Uj fényképészeti és festészeti műterem
Nagyváradon.

LEMBERT EDE

fényképészeti és
festészeti műterem

mely a modern kor kívánalmainak megfelelően teljesen újonnan épült Rákóczi-ut 8. szám a. (Fő-u. Győrffy-ház)

megnyílt.

Műtermében készít:

Platin képeket

Aquerelleket

Olajfestményeket

és régi képek után új másolatokat.

Elsőrangú kivitel!

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és uri-

divat üzlete

Nagyvárad, Fő-utca.

Telefon 516.

4628—1907. sz.

Hirdetmény.

A budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyamnak 1901-ben történt létesítése óta ezen tanfolyamnál vándorpincemesterek vannak alkalmazva, a kiknek az a feladata, hogy a szőlősgazdák kívánságára az illetőkhöz kiszálljanak, nekik boraik kezelésére nézve a szükséges utbaigazításokat megadják, sőt a szükséges kezelési munkálatokat a termelők pincéjében is végrehajtsák, vagy saját felügyeletük alatt végrehajtsák a szőlőbirtokosok vincelléreit vagy más alkalmazottjait a szükséges borkezelési munkálatok helyes végzésére ott a helyszínén gyakorlatilag beoktassák.

Ez idő szerint öt ily vándorpincemester van alkalmazva a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyamnál.

Eddig a vándorpincemester napi bérén és ellátási költségén felül még a vándorpincemester utazási költségeit is az illető szőlőbirtokosok tartoztak viselni.

Minthogy az okszerű borkezelés terjesztésére a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur különös súlyt helyez, igen kívánatos, hogy szőlőbirtokosaink e célból minél többen és minél gyakrabban vegyék igénybe az állami vándorpincemestereket.

Ennek megkönnyítése végett az eddigi feltételeket oda módosította, hogy a vándorpincemesterek kiszállása alkalmával az utiköltségeket a rendeltetési hely vasuti állomásáig és onnan vissza az államkincstár fogja viselni a szőlőbirtokosnak a vándorpincemestert csak az ottani vasuti állomástól saját költségén vagy saját fogatán a rendeltetési helyig és vissza az ottani vasuti állomásig szállíttatnia. Ezen kívül köteles az illető szőlőbirtokos a vándorpincemesternek otthéideje alatt lakást és élelmezést adni, továbbá a Budafokról való elindulás napjától a visszaérkezés napjáig bezárólag 3 korona, azaz három korona napibért fizetni.

Azoknak a szőlőbirtokosoknak, akik az állami pincemestereket igénybe kívánják venni, ez iránt közvetlenül a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam igazgatóságához Budafokra kell fordulniok. A pincemesterek a megkeresések beérkezésének sorrendjében fognak kiszállani.

Hogy a vándorpincemestereket minél több szőlősgazda vehesse igénybe, egy vándorpincemester egy szőlőbirtokosnál egyfolytában 6 napnál hosszabb ideig csakis abban az esetben maradhat, ha ugyanakkor más szőlőbirtokosnak nincs rá szüksége.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 12891—VIII. 2. szám alatt, az állami vándorpince-

mestereknek a szőlőbirtokosok részéről való igénybevétele tárgyában kiadott fenti tartalmu körrendeletét az érdekeltekkel tudomásvétel végett közlöm.

Nagyvárad, 1907. évi május hó 22-én.

Rimler Károly,
polgármester.

Goddam!

Végre egy gyorsan és
biztosan ható

tyukszem szer

Cook & Johnsons

amerikai szabadalmazott

tyukszem-gyűrűje

1 darab 20 fillér, 6 darab 1 korona, postán
20 fillér portó.

Kapható a birodalom minden gyógyszer-tárában,
valamint orvosser-drogériákban stb.

Papi ruhák.

Mint néhai Lobořka István hírneves volt papi szabónak tanítványa és hosszú ideig segédje bátorodom a nagyságos- és föltisztelendő papság becses figyelmét Kisfürdő-u. 17. sz. alatti saját házámban megnyitott szabó üzletemre felhívni, ahol mindennemű papi ruháknak szintartó, erős, jó szövetből való elkészítését jutányos árban elvállalom, s miután a szabást egy budapesti szabásztanártól tökéletesen elsajátítottam azoknak szakszerű előállításáról alkalma lesz minden megrendelőnek meggyőződni. — Vidéki megrendeléshez elég egy minta reverenda beküldése is; kívánatra azonban a helyszínére személyesen is kiutazom.

Becsés pártfogást kér:

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi és polgári-szabó.

Nagyvárad, Fűrdő utca 17. szám.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az eddig is jó hírnévnek örvendő **CSORDÁS TESTVÉREK fűszer és csemege üzletét átvettük**, azt korszerűen, a legjobb új árukkal berendezve

MEZEY JÁNOS és TÁRSA

törvényesen bejegyzett cégünk alatt tovább vezetjük, **raktáron tartunk**

NAPONTA FRISS TEA-VAJAT

Az általános fűszer, anyagáru és déli gyümölcsökön kívül, még mindennemű csemege-árúkat, sajtok, hidegfelvágottak, különféle conservákat, asztali- és csemege borok-pezsögök, likőrök, angol rum, kül- és belföldi cognak, friss töltésű ásványvizeket.

Vetemény magvakat, mindennemű gazdasági cikkeket.

A n. érdemű közönség szives támogatását kréjük, biztosítva t. vevőinket, szolid árak mellett, becsületes és figyelmes kiszolgálásról. 40 **Telefon 249.**

Magyar Általános Hitelbank.

Teljesen befizetett részvénytőke 60,000.000 korona.

Tartalék alap 33,000.000 »

A Magyar Általános Hitelbank Nagyvárad (Bémer-tér, Bazárépület I. em.) foglalkozik a bankszakma összes ágaival. A **négyszázalékos Magyar Koronajáradék** június 1-i szelvényeit már **f. hó 20-tól kezdve** jutalékmentesen váltja be.

Betéteket tőkekamatadómentesen **4 százalékkal** kamatoztat.

Hitel leveleket ad az összes külföldi piacokra, fürdőhelyekre.

56